

СИЛА

Органъ на Демократическия Сговоръ — Варна.

Абонаменти:

За година 50 лв.
„ 6 месеца 30 лв.

Брой 1 левъ.

Редакция:

Клуба на организацията ул. „Гургу-
лята“ № 6.

Телефонъ № 372.

Обявления: 1.50 лв. кв. сантиметъръ.

Р. Весилевъ.

Популярнитѣ банки.

Популярнитѣ банки сж ония кредитни кооперации, чиито членове се вербуватъ преди всичко изъ сръдата на дребнитѣ сжществувания въ градоветѣ и малкитѣ села—паланки, съ смѣсено по своята професия население.

Слаби икономически всички тия шо влизатъ въ общата категория — дребни сжществувания, като: занаятчи, дребни еснафи, търговци, служащи и работници, сж при това и най-злѣ засѣгнати отъ тѣжката финансова и ступанска криза, настъпила следъ световната катастрофална война. Необходими сж голѣми средства за да се води борба съ конкуренцията на капитала, сложенъ въ голѣмитѣ чужди и наши фабрики и търговски предприятия. Отдѣлния занаятчия, еснафинъ, или дребенъ търговецъ е безпомощенъ въ тая борба, още повече, когато и държава и община, или други общественни учреждения—сами сж въ много притеснено положение и не сж въ състояние да помогнатъ на по-слабитѣ при тая неравна борба.

Това безизходно положение за дребнитѣ сжществувания отдавна и въ чужбина и у насъ е подсказало на изнемогващитѣ, че спасението имъ е само у тѣхъ и че сдружени наедно въ отдѣлни ступански организации, тѣ биха твърдѣ много облекчили своята участъ.

Ето отъ тукъ се издигатъ и лозунгитѣ: „Единъ за всички и всички за единъ“ и чрезъ взаимната помощъ, чрезъ самопомощьта и общата отговорность се образували тѣ нареченитѣ кооперативни сдружения, които днесъ включватъ въ състава си десетки милиона кооператори въ цѣлия свѣтъ, ратуващи за по-добри дни на изстрадалото човѣчество.

Кооперацията и у насъ се разрастна и близо половинъ милиона българи сж вече членове на разни кооперативни сдружения. Поради кризата шо преживѣва страната ни и кооперациитѣ не сж добръ. Щастливо изключеніе правятъ популярнитѣ банки, които стъпиха здраво на краката си и сж станали мощни финансови източници за подкрепа на нашия дребенъ занаятчия, еснафъ, търговецъ, чиновникъ и работникъ.

Въ България имаме вече надъ сто популярни банки, които сж събрали свой собственъ капиталъ надъ 200 милиона лева и вършатъ обороти за милиарди. Народни спестявания се лѣятъ

изобилно въ каситѣ имъ и сж си извоювали единъ завиденъ кредитъ въ гражданството. По-край своята прѣка задача—снабдяване своитѣ членове съ ефтинъ и достъпенъ кредитъ, много отъ популярнитѣ банки сж предприели и редъ общественни инициативи и предприятия, които предполагатъ вече натрупани голѣми парични средства—сгруппирани въ тия банки.

Чрезъ слабитѣ средства и спестявания на отдѣлния кооператоръ и кредита, който добива сдружението въ кооперациитѣ — популярни банки, неусѣтно се концентриратъ крупни парични средства, тѣй необходими при днешния капиталистически вѣкъ.

По такъвъ начинъ и Варненската популярна банка, започнала преди 15 години съ десетина члена и нѣколко хиляди записанъ дѣловъ капиталъ, днесъ се е развила до едно крупно финансово учреждение. Завчера на 28-й миналий месецъ тая година Варненската популярна банка има общото си годишно събрание, посѣтено извънредно добръ и въ него се изложи отчетъ за дейностьта на банката презъ 1925 година.

Тоя отчетъ отбелезва нарастване на членоветѣ на банката до 2,500 души, които сж внесли дѣловъ и резервенъ капиталъ кръгло 11 милиона лева. Банката е успѣла да прибере и дребни спестявания на хиляди вложители за обща сума кръгло 15 милиона лева.

Сжщата е раздала на варненци презъ годината близо 70 милиона заеми и сега има планирани такива за 25 милиона лв. Общъ оборотъ е направила на сума 413 милиона лева. Банката издава и свой вестникъ и е притежателка на две грамадни здания, едного отъ които е бившата сладкарница „Мариновъ“. Сръдно членоветѣ на банката сж се ползували отъ сръдствата и съ заеми въ размѣръ на 30000 лева, суми, каквито нигде другаде не биха дали на пропадващия занаятчия, еснафъ, или на чиновника и работника съ мизерни заплати. Помощьта отъ Варненската популярна банка за варненци е голѣма и само съ това се обяснява бързия растежъ на банката, голѣмия интересъ на гражданитѣ къмъ нейнитѣ събрания, въ които съ акламации се решаваха въпроситѣ отъ дневния редъ. Тая ржсть на популярнитѣ банки ще поощри и селскитѣ кооперации, които ще трѣбва да увеличатъ своя дѣловъ капиталъ

и да добиятъ общественото доверие съ честна и добросъвестна служба на ръководнитѣ лица въ тѣхъ.

Голѣмия тласкъ въ развоая на популярнитѣ банки се даде и съ измененіята закона за Центр. кооперативна банка, гдето капиталъ на сжщата отъ 12 милиона днесъ е 115 милиона лв. и гдето популярнитѣ банки се признаха като полуофициални учреждения, въ които могатъ да се влагатъ и общественни суми и съ тѣхния кредитъ да се гарантира предъ всички официални учреждения въ страната. За поощрение на влаганията на спестявания въ популярнитѣ банки съ новия законъ за данѣка върху лицата и дружествата, демократ. сговоръ чрезъ своитѣ народни избраници освободи отъ данѣкъ всички влогове до 20 000 лева. Тия два закона сж дѣло на днешната управа и нека отъ тамъ се види кой подпомага кооперациитѣ и кооперат. дѣло въобще, а не да се демагогствува и крѣши за кооперации, докато се грабнатъ държавнитѣ средства и изедатъ, както направиха дружбашитѣ съ своя „Народенъ магазинъ“ и разнитѣ синдикати, които изядоха повече отъ сто милиона грѣшни държавни средства.

За бѣжанцитѣ.

Комитетъ, при Варнен. Окр. Управление, за подпомагане бѣжанцитѣ въ окръга, бе устроилъ въ с. Бѣла два питателни пункта въ които се даваше на бѣднитѣ бѣжански деца сутрешна закуска. Тая благородна идея, обаче, далечъ не бе достатъчна да облекчи тѣжкото положение на мизерствуващитѣ бѣжанчета. Ето защо единъ отъ членоветѣ на комитетъ е помоилъ г-жа Ляпчава да даде своето съдействие, та да може да се направи нѣщо по-сжществено за бѣжанскитѣ деца, които, ако бждатъ оставени безъ грижи за прѣхраната имъ, голѣма частъ отъ тѣхъ сж изложени на заболѣване отъ неизлечими болѣсти.

И действително г-жа Ляпчава придружена отъ г-ца Фройдъ — делегатка по изразходване сумата подарена отъ Папата за бѣжанцитѣ въ България, пристигнаха на 28 м. м. въ града ни и на следующия день придружени отъ окр. полиц. инспекторъ г. Димчевъ и окол. началникъ г. Ц. Ханджиевъ заминаха за с. Бѣла и Куру-къой.

Следъ щателното изучаване положението на бѣжанцитѣ и на бѣжанскитѣ деца и следъ освидетелстването имъ отъ около, дѣнаръ, взети сж мѣрки: 1) за незабавното изпращане на около 20 бѣжанчета за лѣкуване въ морския санаториумъ и 2) образуватъ се три групи—две въ с. Бѣла за 200 деца и една въ с. Куру-къой за 50 деца, които ще се дава сутрешна закуска и обѣдъ. За цѣлата г-ца Фройдъ асирала на комитетъ 22000 л. за единъ месецъ. Се има предвидъ, че комитетъ полага съ достатъчно количество

ство хлѣбъ, бобъ и царевица и горнята ежмесечна парична помощъ; то иие вѣрваме, че малкитѣ сжрадатъ чега ще бждатъ изхранени до края на учебната година.

Намъ е дългъ да отбележимъ за проявения интересъ и голѣмо съчувствие отъ страна на уважаемитѣ г-жа Ляпчава и г-ца Фройдъ къмъ сждбата на бѣжанството и вѣрваме, че ставаме изразители на искренитѣ чувства на признателность на ония, които години вече не познаватъ нищо друго, освенъ тежки страдания и нескончаеми горещи сълзи.

Разглеждането на констестацията.

Вчера въ публично сждебно заседание Варненския Окр. Сждъ въ съставъ: Председателя на сжда — г. Стойковъ и членове: г. г. Бабаджовъ и Шаранковъ и при участието на Прокурора г. Чавдаровъ разгледа констестациитѣ подадени по поводъ на нарушенията при произвеждането на избора. Констестации има подадени три: Една отъ г. Николиевъ и г. Д. Дабковъ, втората отъ г. Н. Поповъ и третата, специално противъ листата на Демократическия сговоръ, отъ г. Даскаловъ. Разпитани бѣха 27 души свидетели. Отъ тѣхнитѣ показания се установи, че въ 17 подсекции сж станали приблизително следнитѣ нарушения: въ повечето секции е имало по една тъмна стаячка, че е късано по едно листче отъ избирателната книжка, че е правена отбѣтка само за една изборъ, че въ обѣдно време е прежсвано гласоподаването, че е приключено гласоподаването въ нѣкой секция по късно отъ 6 часа и по рано отъ 7 часа, че въ нѣкои секции нѣкой отъ членоветѣ на бюрото сж напуснали изборното помещение за да се хранятъ и пр. както и обстоятелството, че Тодоръ Стояновъ, членъ на Демократическата партия, въ града ни, е взелъ отъ общината около 60—100 избирателни карти и ги раздавалъ въ циганската махала. Сжщо се установи, че въ клуба на Стамболиститѣ имало 100—150 карти, които се раздавали отъ тѣхни хора. Отъ представенитѣ данни къмъ дѣлото се установи, че списъка по който е произведенъ изборъ е незаконенъ, понеже при изработването му не е спазенъ закона. Установи се сжщо, че разгласяването на секциитѣ не е станало на време и по реда на закона, че има пропуснати улици, които не сж обозначени въ никоя секция, нѣщо, което е станало причина нѣкой отъ гражданитѣ да се лутатъ цѣлъ день за да дирятъ секциитѣ си безъ да могатъ да гласуватъ. Установи се сжщо, че нѣма пребротелни листове, че нѣкой отъ протоколитѣ на бюрата не сж подписани и пр. Следъ приключването на сждебното дирене даде се думата на констестаторитѣ: г. Николиевъ се спре общо върху положеніята прокарани въ избирателния законъ, относително тѣхната строгость и категоричность, както и относително формализма, който е прокаранъ въ тоя законъ съ цѣлъ да се гарантира на гражданството най-свещеното право — избирателното. Раздѣли нарушенията на закона по охранението на това право на две части: едната се състои отъ нареждания, които цѣлятъ да охранятъ интереситѣ на избирателитѣ при съставянето на списъцитѣ, т. е. да охранятъ самото право на избирателя и второ на такива, които охраняватъ самото упражненіе на това право въ деня на избора Изтъкна, че както първитѣ така и вторитѣ законоположения въ случая сж нарушени. Спре се специално върху нарушенията, които компрометиратъ избирателния списъкъ;

Г-нъ Н. Поповъ разви останалитѣ точки на констестацията, както и разгледа останалитѣ нарушения въ деня на избора. Подържаше становището, че формата е която пази и охранява правото на гражданитѣ, че ако се тръгне по пътя на преценка на нарушенията съ о-

гледът на крайния резултат, то ще навлезем в областта на субективните схващания, които не могат да бъдат гаранция за правилното разрешение на въпроса. Спре се по същество върху самите нарушения, като направи анализ за значението на тия нарушения за крайния резултат от избора. Пледира неутвърждаването на избора. Следъ него взема думата г. Даскаловъ. Последния застава на гледището, че формата не може да погълне съдържанието и че стаялните нарушения не сж от естество да повлияят върху крайния резултат от изборъ. Намира, че не е необходимо да се придръжаме въ текста на закона, щомъ нѣма факти за насилия и произволи. Поддържа че избирателния списъкъ е приключенъ правилно и законно, макаръ и да не сж спазени формалноститѣ, датитѣ и сроковетѣ предвидени въ закона. Дори застава на гледището, че не Окржжния съдъ е, който ще следва да се произнесе за законността на списъкитѣ и пр. Пледира за утвърждение на изборъ. По въпроса за тѣхната контестація поддържа да бъдатъ анулирани бюлетинитѣ на Демократическия сговоръ, които сж зачеркнати. г. Паница поддържа тезата на г. Даскалова, като иска да омаловажи нарушенията и пледира да се утвърдятъ изборитѣ въпреки тѣхъ, защото въ противенъ случай би се създаде опасната практика да се контистиратъ всѣкога изборитѣ, тъй като избори безъ нарушения не ставали. Това споредъ него би дало възможност да се държи общината отъ едни и сщи хора редъ години (?) Поддържа да се анулиратъ зачеркнатитѣ бюлетини.

Дада се думата на г. Николиевъ да направи своитѣ възражения по контестацията на г. Даскалова. Г-нъ Николиевъ отхвърли искането на контестатора, като изтъкна, че зачеркването трѣбва да се предполага, че става въ тъмната стаячка, където нѣма черно мастило, и избирателя прави това съ поддръжно средство, каквото въ случая е молива. Относително приписаното име съ моливъ и лилово мастило, то сжщо нѣщо значението на бѣлегъ, защото съгласно закона името приписано и не фигурираше въ избирателната листа не се чете т. е. е бѣла книга.

Даде се думата на г. Прокурора. Последния раздѣли нарушенията на сжществени и несжществени съ огледъ на тѣхната сжщност и влиянието, което могатъ да оказатъ върху разпределението на мандатитѣ—респективно волята на избирателя. Къмъ първата група той причисли нарушенията, относително прекъсването въ обѣдно време, числото на ключоветѣ, несвоевременната публикация на секциитѣ, несвоевременното раздаване на книжкитѣ, липсата на преброителнитѣ листове и пр. Къмъ втората група на нарушения спадатъ: 1) Липсата на законни списъци, каквито въ случая не могатъ да бъдатъ тия по които сж произведени изборитѣ. Спазване на процедурата по изготвяне на списъкитѣ е наложително при задължителното гласоподаване. 2) Пропущането на известни улици при разпределението града на секции. 3) Липсата на втора тъмна стаячка, за гласуването на училищни настоятели, който изборъ е напълно самостоятелен и трѣбва да се произвежда по сжщитѣ правила, при каквито се произвеждатъ и тия за общински съветници. 4) Късането само на едно листче за двата избора, и правенето само на една отмѣтка въ избирателния списъкъ. Прочее г. Прокурора сѣтъна, че изборъ е опороченъ и че не следва да бъде утвърждаванъ. Относително искането на г-на Даскалова да се анулиратъ зачеркнатитѣ бюлетини и пр. смета, че въ случая не може да става дума за бѣлегъ и като така, това искане ще следва да се остави безъ послѣствие.

Председателя на Съда обяви, че съда се ще произнесе въ законния срокъ.

Печат. и хоромолит. „Просвѣщение“ П. Зенгиновъ. пар. № 140.

Изъ дейността

на Варнен. Окржжна Инспекция по Труда презъ 1925 г.

Споредъ годишниятъ отчетъ на Варненската Окр. Инсп. по Труда презъ изтеклата 1925 г. въ окржга е имало 18558 осигурени работници отъ които: ергени 8011 моми 2393, омжжени жени 2131, оженени мъже 6023.

По народностъ работницитѣ се разпредѣлятъ: българи 13020, турци 2138, арменци 1119, руснаци 1383 и други народности 898.

Всички тия работници сж разпределени на работа въ 6462 заведения. По видъ на производство заведенията се разпредѣлятъ: индустриални 118, занаятч. 2884, търговски 2656 и други неопределени 804.

Презъ годината осигуренитѣ работници сж направили 11600 посещения по болестъ въ кабинета на лекаритѣ за което отъ Инспекцията е заплатено на лекари и аптекари, болници и санаториуми: 1,053,296 лв. като сжщевременно е изплатена парична помощъ на 1682 работници 514558 лв.

Презъ отчетната година сж станали 98 злополуки отъ които 84 сж завършили съ оздравяне, 12 съ инвалидностъ и 2 съ смъртъ. За лекуване на претърпелите злополуки е заплатено 63255 лв. за лекари, лекарства, превозни средства и др. под. и парична помощъ 54536 лв.

Или общо взето презъ отчетната година Окр. инспекция е изразходвала за работницитѣ въ случаи на болестъ и злополука една сума отъ 1747192 лв.

Ако се направи сравнение съ по преднитѣ години за сжщитѣ разходи ще се види ясно какъ усилено върви дейността на инспекцията и какво грамадно значение иматъ социалнитѣ закони за нашето работничество което все повече и повече прибѣгва до помощта която му се дава чрезъ фонда „обществени осигуровки“. Така презъ годинитѣ: 1923 г. общия разходъ на инсп. за работн. е възлизала на 132640 лв. презъ 1924 г. на 549892 лв., и презъ 1925 г. на 1772611 лв.

Трѣбва да забележимъ че въ тия цифри не влизатъ разходите за заплати на персоналъ, наемъ на помещения канцеларски и др.

(Следва)

ХРОНИКА.

Всички абонати на вестника, които до сега не сж се издѣлжали се поканватъ да направятъ това въ най-непродължително време. Абонамента се внася на деловодителя на организацията г. Доковъ въ клуба ул. Гургулятъ № 6. Абонатитѣ отъ окржга да изпратятъ сумитѣ на сжщия адресъ.

Сесията на Варненския Окржженъ Съветъ се закри вчера, следъ като взе редица решения за повдигане окржга въ стопанско, хигиенично и културно отношение. Въ следния брой ще дадемъ подробности върху по важнитѣ решения.

Отпуснатия отъ държавата 20 милионенъ кредитъ за бѣжанцитѣ е разпределенъ както слѣдва: 10 милиона за покупка на добитъята; 3,080,960 лева за семена; 3,919,040 лева плугове и 3 милиона за мрътавъ инвентаръ.

На бежанцитѣ настанени въ варненска околия, главната дирекция на Т. З. С. отпуска следнитѣ зърнени храни за посѣвъ: 6,000 кгр. ечимикъ, 6,000 кгр. царевича, 6,000 кгр. фъсулъ, 3,000 кгр. овесъ, 1,000 кгр. фий и 250 кгр. просо. Освенъ това, отпуснати сж сжщо и 92 вола, 29 коня и 80 плуга, раздаването на които ще стане въ най-скоро чрезъ Б. З. Банка.

Птицевѣдството у насъ се въздига и скоро то ще стане едно отъ най-важнитѣ и доходни отрасли въ наше стопанство.

насърдчение на тоя отраслъ, Върховния ветеринаренъ съветъ е решилъ, домашнитѣ птици да се прегледатъ и лѣкуватъ безплатно отъ ветеринарнитѣ лечебници и амбулатории.

Безплатни семена за населението ще достави Министерството на Земледелието отъ еспарзета и болонски конопъ. Тѣ ще бъдатъ раздадени на населението още презъ тази пролѣтъ — еспарзетата безплатно а конопа съ 75 на сто намаление отъ коштуемата цена. Семената ще се раздаватъ отъ директоритѣ на катедритѣ и агрономствата. Тази инициатива ще засили скотовѣдството, тъй като еспарзетата която е отлична храна за добитъка се разиваа и вирее и на съвсемъ слаби почви — дори тамъ, гдето люцерната и детелината не биха дали нищо.

Вноситѣ мита главно на ония стоки внасяни отъ вънъ и които се произвеждатъ у насъ въ достатъчно количество ще бъде увеличено. Особено тежко ще се обложатъ ония матери и предмети които не сж отъ първа необходимостъ и служатъ за луксъ.

Застрахованитѣ противъ градушка при Кооперативната банка възлизатъ на 24,055 стопани. Отъ тѣхъ презъ миналата година сж пострадали отъ градушка 5300, на които банката е платила обезщетение 9 1/2 милиона лева.

Търговци, членове и сѣмишленици на Демокр. Сговоръ, рекламирайте чрезъ в. „Сила“ които е най-добре разпространенъ въ цѣлия окржгъ. Нѣма село въ окржга, въ което да нѣма по нѣколко абонати. Сжщо и въ града той има своитѣ редовни многобройни читатели. Клатитѣ се приематъ въ редакци на в. „Сила“ ул. Гургулятъ и тница „Просвѣщение“ — срещу щияната. Телефонъ № 375. Съобщте по телефона за да дойде администратора и получи рекламата.

ПАРТИЕНЪ ЖИВОТЪ.

Съобщава се на ония г. г. членове на организацията, които още не сж се снабдили съ членски книжки да побързатъ да се снабдятъ съ такива, сжщо и ония които не сж изплатили членскитѣ си вноски [за първото тримесечие за 1926 г. да сторятъ това за да се не затруднява впоследствие изплащането.

Новоприетитѣ членове, щомъ получатъ съобщение за приемането имъ, да побързатъ и си внесатъ членския вносъ и се снабдятъ съ членска карта.

Поканватъ се бюрата на Демокр. Сговоръ въ околията до които сж разпратени календари да уредятъ сметнитѣ си при деловодителя на организацията г. Доковъ въ клуба на Демокр. Сговоръ — ул. Гургулятъ № 6.

Варненско Градско Общинско Управление

О В Я В Л Е Н И Е

№ 5648

Гр. Варна, 1 Мартъ 1926 год.

Въ допълнение на об. № 2821 отъ 9. II. 1926 г. публикувано въ „Д. В.“ бр 266 отъ 24. II. т. г. Обявява се на интересующитѣ се, че въ помѣщенieto на Варненското Окржжно данъчно Управление ще се произведатъ следнитѣ търгове:

1) На 29 мартъ т. г. съ явна конкуренция до 10 часа за отдаване подъ наемъ зеленчуковитѣ и гранчарски дюкени. Залогъ 1000 лева въ банково удостоверение.

2) Сжщия день до 15 часа съ явна конкуренция за отдаване подъ наемъ отдѣленията за чистене червата, търбуситѣ и краката, при скотобойната. Залогъ за черварекото отдѣление 1000 лева, а това за търбуситѣ и краката 3,000 лева въ банково удостоверение.

Горнитѣ предирития се отдаватъ за време отъ сключване договора до 31 мартъ 1929 година.

3) На 30 мартъ до 10 часа съ тайна конкуренция за доставката на 10 чифта хамути комплектъ за чифтъ коне, 5 хамути комплектъ за текъ каруца, 3 хамути комплектъ за галютти и 20 кожени юлари съ синджирени поводи. Приблизителна стойностъ 80,000 лева. Залогъ 4,000 лева въ банково удостоверение. Офертитѣ ще се подаватъ отдѣлно за всѣки видъ хамути въ еденична цена. Всички разноска по публикация, гербъ и пр. сж за сметка на предприемачитѣ.

За участие въ горнитѣ търгове се изисква документи съгласно З. Б. О. II.

Отъ Общината.

Варненско Градско Общинско Управление

О В Я В Л Е Н И Е

№ 5645

Гр. Варна, 1 Мартъ 1926 год.

Въ допълнение на об. № 37100 отъ 15. XII. 1925 г. публ. въ „Д. В.“ бр. 266 отъ 24. II т. г. Обявява се на интересующитѣ се, че въ помѣщенieto на Варненското Окр. Данъчно Управление ще се произведе търгъ:

На 25 мартъ съ явна конкуренция отъ 14 до 16 часа за продажба на 18 общински хаври. Първоначална стойностъ на квадратенъ метъръ, залога за участие въ търга се опредѣлятъ отъ Тържната Комисия въ деня на търга. За участие въ търга се изискватъ документи съгласно З. Б. О. II. Могатъ да участвуватъ само български поданици.

Всички разноска по публикация, гербъ и пр. за сметка на предприемачитѣ.

Отъ Общината.